

6. Бойченко Т. Валеологія – мистецтво бути здоровим // Здоров'я та фізична культура. – 2005. - № 2 с. 1 - 4

7. Ващенко О. Свириденко С. Готовність вчителя до використання здоров'язберігаючих технологій у навчально-виховному процесі // Здоров'я та фізична культура. – 2006. № 8 – с. 1 - 6.

8. Воронцова Т. В. Навчання здоровому способу життя на основі життєвих навичок / Т.В. Воронцова, В.С. Пономаренко. – К. : Просвіта, 2007. – 246 с.

9. Державні санітарні правила і норми влаштування, утримання загальноосвітніх навчальних закладів та організації навчально-виховного процесу / ДСанПін 5.5.2008-01 МОЗ України, МОН України, 2001 р.

10. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід: Методичний посібник. Автор-укладач.: О. Пометун. Л. Пироженко. – К.: А.П.Н.; 2002 – 136 с.

11. Осадченко Т. М. Підготовка майбутнього вчителя до створення здоров'язбережувального середовища початкової школи як педагогічна проблема / Т. М. Осадченко // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. - 2014. - № 7. - С. 309 - 317.

*Науковий керівник: І.С. Мельник, канд. психол. наук, доцент
Педагогічний інститут Київського університету імені Бориса Грінченка*

МОТИВАЦІЯ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ ЯК ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА

Воронкова Г.М.,

*здобувач вищої освіти спеціальності 015 «Професійна освіта
(Технологія виробництва і переробка продуктів сільського господарства)»,
Миколаївський національний аграрний університет*

Важливість вирішення проблеми мотивації навчальної діяльності визначається тим, що мотивація навчання, є істотною необхідною для ефективного здійснення навчального процесу. Відомо, що саме негативне або байдуже ставлення до навчання може бути причиною низької успішності або неуспішності студента. Діагностика та корекція мотивації навчання як основа вирішення проблеми мотивації навчання є нагальним завданням психологів - фахівців у сфері народної освіти. Проблема полягає в тому, щоб знайти такі методи педагогічного впливу, які не тільки найкращим чином мотивували б дану особистість, а й сприяли б максимальному її розвитку, становленню та реалізації. Розглянемо, як в педагогічній психології розв'язуються основні питання теорії навчальної мотивації. Проблема мотивації і мотивів поведінки діяльності - одна із стрижневих у психології. Для цього спочатку звернемося до поняття самого мотиву. Мотив (від лат. moveo, movere – рухати, приводити в дію, штовхати) – спонукальна сила дій і вчинків людини [1]. Під мотивом також розуміють усвідомлену потребу, яка викликає активність людини й визначає спрямованість цієї активності. Відповідно мотивація - це так звані психічні явища, що стали спонуканням до виконання тієї або

іншої дії, вчинку, що визначають активність особистості та її спрямованість на досягнення запланованого результату.

Проблема мотивів навчальної діяльності студентів тісно переплітається з необхідністю підвищення результативності та зниження навчання. Як одні із провідних особистісних характеристик мотиви, будучи важливими регуляторами діяльності, визначають напрямок активності студента, стійкість його поведінки і моральних устоїв. Не враховуючи особливостей мотивів своїх вихованців педагог втрачає важливі підстави для прогнозування, визначення завдань, засобів і способів своєї діяльності. Зазначимо, що погляди на сутність мотиву у психологів суттєво розходяться. Але, незважаючи на це, всі вони сходяться в одному: за мотив приймається якийсь один конкретний психологічний феномен (але різний у різних авторів). В основному психологи групуються навколо наступних точок зору на мотив: як на спонукання, на потребу, на ціль, на намір, на властивості особистості, на стани, на задоволеність.

Мотив, чи причину дій людини встановити не складно, якщо він один. Але, як правило, поведінку людини визначають багато факторів. Однак у будь-якому випадку мотиви в чистому вигляді не існують, вони лише результат відображення у психіці потреб організму, викликаних зовнішніми чи внутрішніми умовами. Тому кажуть, що мотив – це усвідомлена потреба і лише в певному випадку він стає основою цілеспрямованих дій особистості [2]. Оскільки з розвитком людини як особистості розширюються її потенційні можливості, потреба в самовдосконаленні ніколи не може бути задоволена цілком. Тому і процес розвитку мотивації не є обмеженим. Акцентуємо увагу на визначальній ролі задоволення потреб у розвитку мотиваційних процесів. Рівень задоволення розглядається як показник ефективності навчання, орієнтованого на майбутнє. Поточне задоволення підвищує мотивацію навчання в майбутньому. Незадоволення навчанням викликає механізм ставлення до навчання як до вимушеної дії і знижує мотивацію. Мотив не тільки визначає потребу, але й спрямовує студента на об'єкти вивчення, в яких задовольняється потреба. Особливо велику роль при цьому відіграє сила мотивів. При слабкій мотивації студент не може активно працювати на заняттях, не кажучи вже про результати його навчання. Говорячи про мотив як усвідомлену спонуку до певних дій, зокрема навчання, слід пам'ятати, що сам по собі мотив не є причиною їх цілеспрямованості. Він лише результат відображення у психіці потреб організму, викликаних зовнішніми чи внутрішніми об'єктивними явищами. Тобто потреби і мотиви тісно пов'язані з інтересами, переконаннями та ідеалами особистості [1].

Навчальна мотивація, як і інші види мотивації характеризується стійкістю, спрямованістю і динамічністю. В рамках концепції А. К. Маркової стійкість навчальної мотивації досліджувалася Л. К. Золотих, Т. А. Платоною, Е. І. Савонько. Психологічна стійкість визначається ними як здатність підтримувати необхідний рівень психічної активності при широкому варіюванні чинників що діють на людину. Грунтуючись на дійсному представленні стійкості, автори розглядають її в комплексі з такими характеристиками навчальної мотивації, як сила, усвідомленість, дієвість, сформованість змістоутворюючого мотиву діяльності, орієнтація на процес і т.д. Дослідження Е. І. Савонько, І. П. Іменітової показали, що зв'язок стійкості мотивацій-

ної структури з її динамічністю полягає в диференціації компонентів в структурі, їх впорядкування з тенденцією до стійкості структури. Це дозволяє дослідникам припускати, що абсолютне домінування процесуальної мотивації додає структурі велику стійкість.

Вчені довели, що мотивація є одним із провідних факторів успішного навчання. Але його особливості і його дієвість відрізняються на різних етапах навчального процесу, через які проходить студент. Від першого до останнього курсу змінюється і сама навчально-професійна діяльність, і її мотивація. Специфічним для студентів-першокурсників вважається процес їх адаптації до нової ситуації в цілому і до навчальної діяльності, зокрема [1].

Умовою успішного навчання все ж є мотивація, котра спонукає студента до певної діяльності з метою розширення й поглиблення своїх знань, підвищення впевненості та незалежності від зовнішніх факторів.

Основною проблемою будь-якої професійної освіти є перехід від актуально здійснюваної навчальної діяльності студента до засвоєння ним професійної діяльності. З позиції загальної теорії діяльності, такий перехід йде перш за все вздовж лінії трансформації мотивів, оскільки саме мотив є конструктивною ознакою діяльності. Однак, якщо діяльності навчання притаманні пізнавальні мотиви, то практичній діяльності - професійні. Отже, перехід від навчально-пізнавальної діяльності студента до професійної діяльності фахівця багато в чому виступає проблемою трансформації пізнавальних мотивів в професійні.

Тому мотивація зводиться до з'ясування студентами, що їм приходить до душі в особистому житті або навчанні, майбутній діяльності або кар'єрі та використання отриманих ними знань для самоспонукування до дії [3].

Список використаних джерел:

1. Вітенко І. С. Загальна та медична психологія. К.: *Здоров'я*, 2006. - 296 с.
2. Олійник В. В. Особливості формування професійної мотивації майбутніх практичних психологів. // *Вісник Одеського національного університету. Серія: Психологічна*. Одеса: «Астропринт», 2013. Том 18. Випуск 23. С. 211 - 219.
3. Сільвейстр А. М. Мотивація навчальної діяльності студентів нефізичних спеціальностей педагогічного ВНЗ до вивчення курсу загальної фізики. // *Наукові записки*. Випуск 108. Серія: Педагогічні науки. Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В.Винниченка, 2012. Частина 2. С. 120 - 124.

*Науковий керівник: С.Б. Літвінчук канд. пед. наук, доцент
Миколаївський національний аграрний університет*